YALOVA SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ
https://dergipark.org.tr/tr/pub/yalovasosbil

Araştırma Makalesi
DOI: 10.17828/yalovasosbil.1976639
Ekim 2026, Cilt: 16, Sayı: 2, ss.17-29.

XVI. Yüzyılda İskân ve Toponimi: Bozok Sancağı Örneği

Davut ŞAHBAZ *

Öz

Danişmendliler tarafından Türkleştirilen Bozok bölgesi, bir süre sonra Selçuklu ve Moğol hâkimiyetine geçmiştir. Bölge, özellikle 1243 Kösedağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya gelen Moğol oymaklarının yerleştiği kışlak sahalarının içerisinde kalmıştır. Moğol etkisinin kırılmasıyla Bozok yöresinde idareyi Eratna, Kadı Burhaneddin ve Osmanlı devletleri ele almıştır. 1402 Ankara Savaşı, Bozok Sancağı için bir dönüm noktasını teşkil etmiştir. Bu savaşı kazanan Timur, bölgedeki Kara Tatar olarak bilinen Moğol oymaklarını Türkistan'a götürmüştür. Moğol oymaklarının gitmesiyle Bozok Sancağı'nda oluşan boşluğu, Maraş bölgesinde faaliyet gösteren Dulkadirli Türkmenleri doldurmuştur. Eski çağlardan beri pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Bozok bölgesinin hemen hemen her dönem bir nüfus sirkülasyonuna maruz kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla çeşitli kültürlerin bölgede katmanlı bir şekilde var olması yörenin toponimik olarak da zenginleşmesini sağlamıştır. Bu çerçeveden bakıldığında Bozok Sancağı'nın yeryüzü şekilleri ve iklim özellikleri burada yerleşik yaşamdan ziyade konar-göçer yaşamı öncelemiştir. Bundan dolayı sancağın kendi adı başta olmak üzere diğer pek çok yerleşme adı, konar-göçer yaşama vurgu yapmaktadır. Dolayısıyla tahrir defterlerini toponimik açıdan ele alan bu çalışma, Bozok Sancağı'nın iskân tarihine küçük bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Toponimi, Onomastik, Yer Adları, Bozok, İskân, Konar-göçer.*

Atıf Bilgisi: Şahbaz, Davut. "XVI. Yüzyılda İskân ve Toponimi: Bozok Sancağı Örneği". *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi* 16/2 (2026), 17-29. DOI: 10.17828/yalovasosbil.1976639

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi : 22.06.2026
Kabul Tarihi : 19.08.2026
Yayım Tarihi : 29.10.2026

Etik Beyan: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. Araştırma ikincil verilere sahip bir çalışma olduğu için etik beyana gerek yoktur (Davut Şahbaz).

Finansman: Bu çalışma herhangi bir fon desteği almamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazar herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemektedir.

İntihal: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.

Lisans: CC BY-NC 4.0

* Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, davut.sahbaz@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5303-3493

YALOVA JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES
https://dergipark.org.tr/tr/pub/yalovasosbil

Research Artical
DOI: 10.17828/yalovasosbil.1976639
October 2026, Volume: 16, Issue: 2, pp.17-29.

Settlement and Toponymy in the 16th Century: The Case of the Bozok Sanjak

Davut ŞAHBAZ*

Abstract

The Bozok region, which was Turkified by the Danishmendids, came under Seljuk and Mongol rule after a period. The region fell within the wintering grounds settled by Mongol tribes that arrived in Anatolia, particularly after the Battle of Köse Dağ in 1243. Following the decline of Mongol influence, the administration of the Bozok region was assumed by the Eretnid, Kadi Burhaneddin, and Ottoman states. On the other hand, the 1402 Battle of Ankara constituted a turning point for the Bozok Sanjak. Timur, who won this battle, deported the Mongol tribes known as the Black Tatars (Kara Tatars) in the region to Turkestan. The vacuum created in the Bozok Sanjak by the departure of the Mongol tribes was filled by the Dulkadirid Turkomans operating in the Maraş region. It is observed that the Bozok region, which has hosted many civilizations since ancient times, was subjected to population circulation in almost every period. Consequently, the layered existence of various cultures in the region has also ensured its toponymic enrichment. From this perspective, the landforms and climatic characteristics of the Bozok Sanjak prioritized a nomadic/semi-nomadic lifestyle rather than a settled one. For this reason, many settlement names, primarily the name of the sanjak itself, emphasize the nomadic lifestyle. Therefore, this study, which analyzes the tax registers from a toponymic perspective, aims to make a minor contribution to the settlement history of the Bozok Sanjak.

Keywords: *Toponymy, Onomastics, Place Names, Bozok, Settlement, Nomad.*

Citation Information: Şahbaz, Davut. "Settlement and Toponymy in the 16th Century: The Case of the Bozok Sanjak". *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi* 16/2 (2026), 17-29. DOI: 10.17828/yalovasosbil.1976639

Article Information

Received : *22.06.2026*
Accepted : *19.08.2026*
Published : *29.10.2026*

Ethical Statement: It is hereby declared that scientific and ethical principles were adhered to during the preparation of this study, and that all sources utilized have been properly cited in the references. Since the research is based on secondary data, an ethics statement is not required (Davut Şahbaz).

Funding: This study did not receive any financial support.

Conflict of Interest: The authors declare that there is no conflict of interest.

Plagiarism: This article was reviewed by at least two referees and confirmed to be free of plagiarism.

License: CC BY-NC 4.0

* Asst Prof. Dr., Selçuk University, Faculty of Letters, Department of History, davut.sahbaz@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5303-3493

Giriş

Onomastik (ad bilimi) biliminin altında sınıflandırılan toponimi (yer adları bilimi), her türlü coğrafi yer adının kökenini, anlamını, tarihsel gelişimini ve yapısını incelemektedir. Bu çerçevede toponimi; tarih, coğrafya ve sosyoloji gibi bilim dallarıyla da yakın ilişkilidir. Örneğin toponimi sayesinde bölgedeki eski medeniyetlerin kalıntılarından, göç ve iskân tarihine, coğrafî yapısından sosyo-kültürel hayatına dair pek çok konuda bilgi sahibi olmak mümkündür.[1] Bir yerin toponimisini ise daha çok oranın siyasi ve sosyal olayları şekillendirmiştir. Bundan dolayı Bozok bölgenin siyasi tarihine kısaca bakmak yer adlarının anlamlandırılması hususunda bizlere önemli fikirler verecektir. Malazgirt zaferini müteakip Anadolu'ya gönderilen Kutalmış Oğlu Süleyman Şah, Artuk Bey, Saltuk Bey, Danişmend Bey, Bozan Bey, Karatekin Bey ve Çubuk Bey gibi birçok Türkmen beyin önderliğindeki Oğuz boyları, kısa sürede Anadolu'yu bir Türk yurdu haline getirmişlerdir.[2] Danişmendliler tarafından Türkleştirilen Bozok bölgesi, bir süre sonra Selçuklu ve Moğol hakimiyetine geçmiştir. Bozok yöresi, 1243 Kösedağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya gelen Moğol oymaklarının yerleştiği kışlak sahalarının içerisinde yer almıştır. Moğol etkisinin kırılmasıyla Bozok yöresinde idareyi Eratna, Kadı Burhâneddin ve Osmanlı devletleri ele almıştır. Öte yandan 1402 Ankara Savaşı, Bozok Sancağı için bir dönüm noktasını teşkil etmiştir. Bu savaşı kazanan Timur, bölgedeki Kara Tatar olarak bilinen Moğol oymaklarını Türkistan'a götürmüştür. Moğol oymaklarının gitmesiyle Bozok Sancağı'nda oluşan boşluğu, Maraş bölgesinde faaliyet gösteren Dulkadirli Türkmenleri doldurmuştur. Bu vesile ile Bozok yöresi 1515 Turnadağı Savaşı'na kadar Dulkadirli Beyliği'ne bağlanmıştır. Ancak bir süre daha Dulkadirli beyleri tarafından idare edilen bölge, Şahsuvaroğlu Ali Bey'in ortadan kaldırılmasıyla tamamen Osmanlı Devleti'ne dâhil edilmiştir. Eski çağlardan beri pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Bozok bölgesinin hemen hemen her dönem bir nüfus sirkülasyonuna maruz kaldığı görülmektedir.[3] Dolayısıyla çeşitli kültürlerin bölgede katmanlı bir şekilde var olması yörenin toponimik olarak da zenginleşmesini sağlamıştır. Bu çerçeveden bakıldığında Bozok Sancağı'nın yeryüzü şekilleri ve iklim özellikleri burada yerleşik yaşamdan ziyade konar-göçer yaşamı öncelemiştir. Bundan dolayı sancağın kendi adı başta olmak üzere burada ortaya çıkan pek çok yerleşim adı konar-göçer yaşama vurgu yapmaktadır.

Türkiye'de toponimi/yer adlarına dair pek çok çalışma yapılmıştır. Bunların başında Bahaddin Yediyıldız'ın "Ordu İli Yer Adları" ile "Türkiye'de Yer Adı Verme Usulleri" adlı çalışmaları gelmektedir. Yine Saim Sakaoğlu'nun *Türk Ad Bilimi I* adlı eseri, bu alana katkı sağlayan eserler arasındadır. Yılmaz Kurt, özellikle tahrir defterlerinden hareketle hazırladığı toponimi ve onomastik alanlarına yönelik çalışmalarını *Anadolu'da Kişi ve Yer Adları* adlı eserinde toplamıştır. Ayrıca Tuncer Gülensoy'un, Anadolu'da Yer Adlarına genel Bir Bakış", Mübahat Kütükoğlu'nun, "Osmanlıdan Günümüze Yer Adları", Ali Açıkel'in, "Artukabad Kazası Yer Adları (1455-1600)" makaleleri bir çırpıda sayılabilecek çalışmalardır.[4]

Bozok Sancağı'nın toponimisine dair Havva Yazıcı'nın "1831 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Bir Toponimi İncelemesi: Bozok Sancağı Örneği" çalışmasına burada ayrı bir parantez açmak gerekir.[5] Çünkü bu çalışma nüfus defterlerinden yola çıkarak Bozok Sancağı'ndaki yerleşim yerlerine ad verme usullerini ayrıntılı bir şekilde anlatan önemli bir çalışmadır. Ancak Bozok Sancağı, XIX. yüzyıla gelene kadar iskân anlamında önemli değişimler ve dönüşümler geçirmiştir. Nitekim Büyük Kaçgun zamanında Bozok

[1] Saim Sakaoğlu, *Türk Ad Bilimi* (Ankara: TDK, 2021), 9-11; Yılmaz Kurt, "Adana Sancağında Kişi Adları", *Tarih Araştırmaları Dergisi* 15/26 (1991), 169; Sevil Top Yılmaz, "Türkiye Toponimi Çalışmalarında Semantik Tasnif Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme", *DTCF Dergisi* 61/2 (2021), 1123-1127; Serdar Yavuz, Mustafa Şenel, "Yer Adları (Toponim) Terimleri Sözlüğü", *Turkish Studies* 8/8 (2013), 2240-2243.

[2] Mustaf Kafalı, "Anadolu'nun Fethi ve Türkleşmesi", *Erdem Dergisi* 8/22 (Ankara: 1996), 8, 9.

[3] Yunus Koç, *Bozok 1575 İskân ve Nüfus*, (Ankara: Net Kitaplık Yayınları, 2021), 33 vd.; Ahmet Yaşar Ocak, "Bozok", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1992), 6/321-322; Sadullah Gülten, *Bozok Türkmenleri*, (İstanbul: Pervane Yayınları, İstanbul 2015), 15 vd.; Faruk Sümer, "Bozok Tarihine Dair Araştırmalar", *Cumhuriyetin 50. Yıldönümü: Anma Kitabı* (Ankara: DTCF Yayınları, 1974), 309; Davut Şahbaz, *Göçerlikten Yerleşikliğe Bozok Sancağında Mamalı Türkmenleri (17-19. YY)* (Erzurum: Fenomen Yayınları, 2024), 16-22.

[4] Bahaddin Yediyıldız, "Türkiye'de Yer Adı Verme Usulleri", *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri (11-13 Eylül 1984),* (Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1984), 25-41; Bahaddin Yediyıldız, "Ordu İli Yer-Adları", *Türk Kültürü Araştırmaları* 22 (1984), 20-36; Yılmaz Kurt, *Anadolu'da Kişi ve Yer Adları* (Ankara: Akçağ Yayınları, 2020); Tuncer Gülensoy, "Anadolu Yer Adlarına Genel Bir Bakış", *Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, ed. Namık Açıkgöz vd. (Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 1998), 41-48; Mübahat Kütükoğlu, "Osmanlıdan Günümüze Yer Adları", *Belleten* 76/275 (2012), 147-165.

[5] Havva Yazıcı, "1831 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Bir Toponimi İncelemesi: Bozok Sancağı Örneği", *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 23 (2025), 157-170.

Sancağı'ndaki köylerin %50'den fazlası ortadan kalkmış ve XVII.-XVIII. yüzyıllarda tekrar bir iskân hareketi yaşanmıştır.[6] Dolayısıyla Havva Yazıcı'nın çalışması daha çok yakın döneme ait izleri barındırırken, bizim çalışmamız Bozok Sancağı'nda göçerlikten yerleşikliğe geçişin ilk aşaması olan XVI. yüzyılın ikinci yarısına dair izleri barındıracaktır. Çalışmamız bölgenin iskân tarihine toponimik açısından bakmayı amaçlamıştır. Bu yapılırken de daimî yerleşmenin temeli olan köy isimleri esas alınmıştır. Çalışmada Bozok Sancağında yerleşmenin tam anlamıyla oturduğu yıllarda tutulan 1576 tarihli 30-31 numaralı tahrir defterleri temel alınmıştır. Yer adları için bir hazine değerinde olan bu defterler, bir yandan bölgedeki konar-göçerlerin yerleşik hayata geçişine dair zengin kayıtlar ihtiva ederken bir yandan da içerdiği mufassal bilgiler sayesinde bölgenin toponimik bakımdan incelenmesine olanak sağlamaktadır.

1. XVI. Yüzyılda Bozok Sancağı'nda Yer Adları

XVI. yüzyılda Bozok Sancağı'nda toponimik açıdan incelemeye bahis köy sayısı 632'dir. Bunların *Demirci Pınarı, Bayır, Minare Kaya* gibi 488'i (%77,22) tek isim ile ifade edilirken, 144'ü (%22,78) nâm-ı diğer ifadesiyle iki isimli olarak ifade edilmektedir. Dolayısıyla Bozok sancağı'nda köylerin toplam isim sayısı 784 olarak tespit edilmiştir.[7] Örneğin *Arpalık nâm-ı diğer Kürekçiler, Topak Abdal Kışlası nâm-ı diğer İnallu, Öküz İni nâm-ı diğer Hamza Kethüdâ, Pir Kız Viranı nâm-ı diğer Ağcalu Fakih, Boyalı Viran nâm-ı diğer Mescidli, Kavak Deresi nâm-ı diğer Okçulu, Kaya Değirmeni nâm-ı diğer İki Yol Arası, Alın Pınarı nâm-ı diğer Ilıca Pınarı* gibi.[8] Bu adlandırmada coğrafya+oymak ya da coğrafya+coğrafya formülü kullanılmış ancak birinci sıradaki formül sancak genelinde daha çok tercih edilmiştir. Bu tür çift adlandırmaların yapılmasında, konar-göçer cemaatlerin yerleşik hayata geçiş aşamasında hangi oymağın hangi alana yerleştiğinin açık bir şekilde bilinmek istenmesi ve vergi toplanırken köylerin tespitinin kolaylaştırılması etkili olmuştur. Öte yandan aynı isimli köyler, "*diğer*" kelimesiyle kaydedilerek herhangi bir karışıklığın çıkması da engellenmeye çalışılmıştır. Örneğin; *Ağca Ağıl, Ağca Ağıl Diğer*.[9] Toponimik anlamda tahrir defterlerinden elde edilen bu iki isimli köyler hususu, eskiden yeniye, göçerlikten yerleşikliğe doğru geçiş süreçlerini göstermesi bakımından oldukça önemli verilerdir.

Bozok Sancağı'nda yer adlarının sahip olduğu kelime sayıları da farklılık göstermektedir. Bu bağlamda *Hozman, Ayrancı, Köseler, Arpalık* gibi 302 isim (%38,52) tek kelimeden oluşurken; *İn Kışla, Ecek Özü, Yağmur Kışlası, Küçük Kışla* gibi 435 isim (%55,48) iki kelimeden; *Sığır Kuyruğu Kavağı, Mürüvvet Ağa Kışlası, Bekir Bey Kışlası, Kara Veli Kışlası* gibi 46 isim (%5,87) üç kelimeden, *Taban Ali Oğlu Kışlası* gibi 1 isim (%0,13) de 4 kelimeden meydana gelmiştir.[10] Özellikle iki, üç ve dört kelimeden oluşan yer adları, isim ya da sıfat tamlamasının bir parçasıdır. Hatta yer adlarında *Yüreğir-i Kebîr (Büyük), Yüreğir-i Sagîr (Küçük), Hökey-i Büzürg (Büyük/Ulu)* gibi Farsça tamlamalara rastlanmaktadır.[11]

Bozok Sancağı'nın coğrafya, iklim ve su özelliklerinin konar-göçer hayata elverişli olması, bölgenin boy ve oymaklar tarafından daha çok tercih edilmesine neden olmuştur. Bundan dolayı zikredilen bölgede klasik köy iskânı geç bir dönemde ortaya çıkmıştır.[12] 1576 yılı verilerine göre 632 köy yerleşkesinin 227'si oymaklar tarafından kurulmuştur.[13] Bozok Türkmenleri olarak ifade edilen bu taifeler, Süleymanlu, Söklen, Ağcalı, Şam Bayadı, Kızıl Kocalı, Zakirli, Selmanlı, Karamanlı-yı Dinek, Demircili, Çiçekli, Sekili, Ali Beyli, Akça Koyunlu, Mesutlu, Karalı, Hisar Beyli, Kavurgalu, Tecirli ve Deli Alili'dir.[14] Görüleceği üzere Bozok Sancağı'nda yer adlarını şekillendiren en önemli unsur burada uzun süre göçer hayat süren Oğuzlardır. Belki de boy ve oymak adlarının yer adına dönüşmesine verilebilecek en iyi örnek Bozok kelimesidir. Sivas'ın güneyinde, Kayseri'nin doğusunda bilhassa Uzun Yayla'da yaşayan Bozoklara mensup Dulkadirli Türkmenleri, Moğolların boşalttığı Bozok bölgesine gelerek yörenin adının Bozok olarak anılmasına neden olmuşlardır.[15] Öte yandan sancakta Beydili, Kızıklu, Çepni, Döğer, Yüreğir gibi

[6] Sadullah Gülten, "Osmanlı Anadolu'sunda Bir İskân Hikâyesi: Bozok Sancağı'nda Aşiretler, Köylüler ve Celâlîler (16-19. Yüzyıllar)", *History Studies* 11/1 (2019), 128-154. Gülten, Bozok Sancağının yerleşme aşamalarını konar-göçerlikten çiftçiliğe ilk adım (1529-1576), büyük kaçgun: köylerin boşalması (1576-1642) ve köylülüğe yeniden dönüş: aşiretlerin iskânı (1642-1831) şeklinde üç döneme ayırmıştır. Aynı yer.

[7] Kuyud-ı Kadime Arşivi (KKA), Tahrir Defteri (TD), Numara (No), 30, Varak (V), 7b-198a; Kuyud-ı Kadime Arşivi (KKA), Tahrir Defteri (TD), Numara (No), 31, Varak (V), 8b-102b.

[8] KKA. TD. No: 30, v. 9a, 29b, 80a, 94b, 95b, 96a.

[9] KKA. TD. No: 30, 181a, 189b.

[10] KKA. TD. No: 30, v. 7b-198a; KKA.TD. No: 31, v. 8b-102b.

[11] KKA TD. No: 30, v. 150a, 151b; KKA TD. No: 31, v. 61a.

[12] Bu konuda şu defterlere bakıldığında 1542 yılına kadar Bozok Sancağında göçer bir yaşamın devam ettiği görülmektedir. BOA. TD. No: 155, s. 14-324; BOA. TD. No: 998, s. 592-536; BOA. TD. No: 218, 3-176.

[13] KKA TD. No: 30, v. 150a, 151b; KKA TD. No: 31, v. 61a; Koç, *Bozok 1575 İskân ve Nüfus*, 72, 73.

[14] Gülten, *Bozok Türkmenleri*, 112.

[15] Koç, *Bozok 1575 İskân ve Nüfus*, 37.

doğrudan Oğuz boylarının adını taşıyan köyler ile *Şamlu, İnallu, Şarklu, Baraklu, Evciler, İsmail Hacılı, Küremişlü, Ramazanlu, Söylemezlü ve Gökçeler* gibi oymakların adlarını taşıyan pek çok köye tesadüf edilmektedir. Hatta bölgede sıklıkla görülen *Hacılı, Pöhrenli, Availli, Salavatlu* gibi lı-li-lu-lü ekleriyle biten yerler, büyük oranda bir oymak tarafından kurulmuştur.[16] Oymak isimlerinden başka *Mürüvvet Ağa Kışlası, Bekir Bey Kışlası, Emir Bey Kışlası, Garip Bey, Koçi Kethüdâ, Pîri Naib, Kara Nâib Çardağı, Paşa Hacılı* gibi bey, kethüdâ, ağa, naib, paşa vb. unvanlara sahip oymak beylerinin isimleri köylere verilmiştir. Ayrıca köy adlarında *Gök Oğlu, Taban Ali Oğlu Kışlası, Cemal Oğlu, Köse Oğlu* gibi sülale bildiren adlar dikkati çekmektedir.[17] Yönetici isimlerinin yanı sıra şeyh, abdal, baba, dede, halife, hacı, fakih gibi dinî ve tasavvufî unvanlara sahip kişilerin adlarıyla anılan köyler de yer almaktadır. Örneğin *Pir Veli Kışlası, Çayır Şeyh, Baba Yağmur, Alibar Dede, Sufiler, Ramazan Halife, Musa Fakih, Paşa Hacılı…*[18] Bozok Sancağı'ndaki yerleşim yerlerinde hem dinî hem de idari unvanlara sahip kişi adlarının çokça yer alması, aşiret aristokrasisi ile sufî-ulemâ sınıfının iskân süreçlerindeki kurucu rolünü açıkça ortaya koymaktadır. Bozok Sancağında bu tür kişi adlarıyla anılan köy sayısı 93 olup yüzdelik nispeti yaklaşık %14,72'dir.[19]

Bozok Sancağı'nda geç bir dönemde yani XVI. yüzyılın ikinci yarısında tam anlamıyla yerleşik hayata geçilmiştir. 1556 yılından önce kayıtlar taife ve cemaat esasına göre düzenlendiğinden sadece 9 köy yerleşmesi mevcuttu. 1556 yılından sonra ise artık yerleşik hayata geçiş süreci tamamlanmış ve kayıtlar köy esasına göre düzenlenmiştir.[20] Bundan dolayı sancaktaki köy isimlerinde konar-göçer hayata fazlaca atıf vardır. Bu atıflardan biri de "Kışla-k" kelimesidir. *Bekir Bey Kışlası, Kaş Kışlası, Yaycı Oğlu Kışlası, Yassı Kışla, Bayır Kışla vb*.[21] Bilindiği üzere "kışlak", konar-göçerlerin kendilerini ve hayvanlarını soğuktan korumak için indikleri yerlere denilmektedir. [22] Buna göre sancakta 632 köy yerleşiminin 107'sinde kışla-k kelimesine tesadüf edilirken, bu sayı yaklaşık olarak %16,93'e tekabül etmektedir.[23] Sancaktaki köy yerleşmelerinde bu kadar yüksek bir oranda kışla-k ifadesinin geçmesi yoğun bir konar-göçer yerleşimine sahne olduğunu ve geçici kışlak merkezlerinin zamanla kalıcı köy statüsüne dönüştüğünü göstermektedir.

Yer adlarında konar-göçer yaşama vurgu yapan bir diğer kelime "ağıl" sözcüğüdür. Küçükbaş hayvan sürülerinin barındığı etrafı çevrili, üstü açık veya yarı kapalı barınaklara ağıl denilmektedir. Nitekim Bozok Sancağı'nda *Ağca Ağıl, Yarlık Ağıl, Sehriyar Ağıl, Hüseyin Şeyh Ağıl* örneklerinde olduğu gibi 14 köy isminde bu kelime kullanılmıştır.[24] Yine "in" kelimesi de göçer yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır. Konar-göçerler hayvanlarını soğuktan ya da herhangi bir saldırıdan muhafaza etmek için "in" dedikleri doğal mağaraları kullanmışlardır. Bunlar da *Büyük İn, Kızılca İn, Uzun İn, Öküz İni, Karaca İn, Kurt İni ve Dokuz İn* gibi adlar almışlardır.[25] Öte yandan adı geçen sancakta Türkler bölgeye isim verirken *Kuzucaklu, Yol Boğa, Öküz İni, Kara Koç, Deve Kuyusu, Koyun Ayaklı, Çakal Kışla, Kurt İni, Kaz Viranı, Kaplan, Kuş Ağıl* örneklerinde olduğu gibi hayvanların isimlerini de tercih etmişlerdir.[26]

Türklerin yer adı belirlemede kullandıkları bir başka usûl de doğadaki olgulardan ilham almak idi. Buna göre kendi kültür çevrelerinden uzaklaşarak Anadolu'ya gelen Türkler, üzerinde yaşamaya başladıkları tabiatı gözlemlemişler, onu tanımaya çalışmışlar ve onda keşfettiklerini kendi dilleriyle tasvir etmişlerdir.[27] Nitekim Bozok Sancağı'nda tabii yaşamdan, yeryüzü şekillerinden, coğrafya ve iklimden, akarsulardan oluşturulmuş çok sayıda yerleşme adı mevcuttur. Nitekim bölgenin yerleşim adlandırmalarında yükseltileri ve yeryüzü şekillerini ifade eden köyler önemli bir yere sahiptir. *Beş Depe, Kızıl Depe, Çatal Depe* isimleri doğrudan yükseltileri; *Sarı Kaya, Kara Kaya, Kaya Başı, Aktaş* isimleri kayalık ve taşlık zeminleri; *Bayır, Bayır Kışla, Sırt, Kara Bayır, Bel Ağcahan, Bel Pınar, Bel Viran* isimleri eğimli arazileri, sırt ve dağ geçitlerini; *Çal Viran* ismi çıplak tepeliği; *Burnu Kara Çardağı, Kara Naib Çardağı, Emir Çardağı ve Haydar Çardağı* gibi adlar da yaylalardaki küçük dinlenme yerlerini nitelemişlerdir. Yine bölgenin düzlüğüne ve derinliğine vurgu yapan *Dölek, Tabanlu, Yassı Öyük, Yassı*

[16] KKA TD. No: 30, v.13b, 20a, 24a, 29b, 42a, 45a, 46a, 71b, 74b, 80b, 96b, 108a, 116b, 150a,150b; KKA TD. No:31, v. 57b, 102a.
[17] KKA TD. No: 30 v. 11a, 11b, 13a, 14a, 15b, 18b, 39a, 96b, 122a, 157b, 171b, KKA TD. No:31, v.101b.
[18] KKA TD. No: 30 v. 17b, 20a, 31a, 57b, 65a, 70b, 136b, 96b.
[19] KKA TD. No: 30, v. 7b-198a; KKA TD. No: 31, v. 8b-102b.
[20] Gülten, "Osmanlı Anadolu'sunda Bir İskân Hikâyesi", 132.
[21] KKA TD. No: 30, v. 11b, 16a, 49a, 54b, 71a.
[22] Abdül Metin Çelikbilek, "Kışlak", *TTK Ansiklopedik Türk Tarih Sözlüğü* https://sozluk.ttk.gov.tr (Erişim 16.06.2026).
[23] KKA TD. No: 30, v. 7b-198a; KKA TD. No: 31, v. 8b-102b.
[24] KKA TD. No: 30, v. 146a, 147a, KKA TD. No: 31, v. 55a, 65b.
[25] KKA TD. No: 30, v. 48a, 53b, 76a, 81a, 88b, 179b; KKA TD. No: 31, v. 62a.
[26] KKA TD. No: 30, v. 25b, 33b, 43a, 53a, 75a, 82b, 90a, 102a, 120a, 171b, 179b, 183b.
[27] Yediyıldız, "Türkiye'de Yer Adı Verme Usulleri", 27.

Kışla, Çukur Viran isimleri ile *Orta Kışla ve Orta Viran* isimleri ovanın ortasına veya düzlüğün merkezî noktasına işaret etmektedir.[28]

Pınar, öz, dere gibi suyla ilişkili isimler de bu kategoride değerlendirilebilecek adlandırmaların başında gelmektedir. Çünkü Türkler eski zamanlardan beri suyu aziz ve kutsal kabul etmiş ve onun kirletilmesini töreye aykırı bulmuştur. Bu bağlamda Türkler doğal göçer yaşamın süreklilik arz etmesi için hayati öneme sahip doğal su kaynaklarını yer adı belirlemede etkin bir şekilde kullanmışlardır. Nitekim *Taş Pınar, Kaya Pınar, Ak Pınar, Alın Pınar, Arife Pınarı, Bel Pınar, Ilıca Pınar, Fakih Pınarı, Tur Ali Pınarı, Demirci Pınarı* köylerinde olduğu gibi "pınar" kelimesine 32 köyde denk gelinmiştir. Yarı kurak bir bölge olan Bozok sahasında Köy adlarının %5,06'sında pınar kelimesine tesadüf edilmesi kalıcı köylerin kurulmasında çeşme ve pınarların önemini göstermektedir.[29]

"Öz", Güney Sibirya'da bulunan Yenisey kitabelerinde "vadi, dere-çay ve buraların etrafı" anlamına gelmektedir. F. Sümer Bozok yöresini "Özler Bölgesi" olarak nitelemiş ve eserinde şu ifadelere yer vermiştir: *Moğol işgal kuvvetlerinden mühim bir topluluk, Özler Bölgesi adını verdiğimiz Yozgat bölgesinde yurt tuttu. Çünkü anlaşılacağı üzere buradaki kar düşmeyen veya pek az düşen özlerde yün elbiseler ve kürkler giyerek keçe çadırlar içinde yaşamak, sürü ve yılkıları barındırmak mümkün olabiliyor, yazın da özler civarındaki geniş, otu bol topraklarda kolayca beslenebiliyordu*".[30] Bu nedenle öz denilen nispeten küçük akarsu kenarlarında kurulan köy isimlerinde "öz" kelimesine yer verilmiştir. Bunlar *Ecek Özü, Özünce, Kuruca Öz, Ebecik Özü, Alp Özü, Yenice Özü'dür. Öte yandan Dere Kışla, Kuyu Deresi, Kurtlu Dere, Kavak Deresi, Şeker Deresi, Karani Dere, Kılıç Deresi, Üç Deresi* gibi 17 köyde dere kelimesine rastlanmaktadır.[31]

İklim şartları da bölgenin toponimisi için önemli bir kaynaktır. Buna göre *Zemheri Kışlası, Yellice Viran* adlarıyla rüzgâr ve kışın en sert dönemini, *Güz Yurdu, Güzince, Güzden* adları sonbahar mevsimini, *Yağmur Kışlası* adı ise yağışın türünü anlatan adlandırmalardır.[32] Yine *Kozca Ağıl, Koz Kışla, Kozan* gibi yer adları kuzeyde kalan ve pek fazla güneş almayan yerlere verilirken, *Kızılca Kışla, Güney* gibi adlar da güney tarafta kalan bol güneşli yerleri ifade etmektedir. Bölgedeki yer altı sularının yüzeye fazlaca çıktığı köye ise *Sızır* adını vermişlerdir.[33] Bu adlandırmalar yöredeki göçer unsurların doğayı gözlemleyip edindikleri iklimsel tecrübeleri yer adı olarak kullandıklarını göstermektedir.

Bozok Sancağı'nda köy adlandırmalarında dikkat çeken bir husus da yörenin bitki örtüsünün yer adı olarak verilmesidir. Nitekim sığır kuyruğu, sorgun (salkım söğüt), iğde, kavak, söğüt, çayır, gül, saz, çınar, ardıç, elma gibi bitki isimlerinin yanı sıra arpalık, ekinlik, bostan, bağ gibi üretim yerleri de ad olarak tercih edilmiştir. Örneğin *Sığır Kuyruğu Kayağı*, *Kavak Alanı, Çınar Deresi, İğde Kışla, Kara Güllü, Bostanlu, Ala Çayır, Söğüt Alanı, Kotan Ekinliği, Elmahacılı-yı Bâla, Çadır Ardıç…*[34]

Bozok Sancağı'nda köylere adlar verilirken Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan renkler isim ve sıfat olarak kullanılmıştır. Yer adlarında kullanılan bu renkler yalnızca fiziksel bir görünümü değil; aynı zamanda yönleri, aşiret isimlerini veya coğrafyanın karakteristik özelliklerini de ifade etmektedir. *Kara Bayır, Kara Diğin, Ak Pınar, Ak Viran, Ağca Taş, Uğru Kızıl, Kızıl Öküz, Kulağı Kızıl, Gözü Gökçek, Gök Oğlu, Gök Fatma, Gökçe Mağara, Ala Mehmed, Ala Çayır, Sarı Öküz* gibi yaklaşık 87 köyde renk isimleri yer almaktadır.[35] Yine yörede *Beş Depe, Altılar Çarşısı, İkizce, Yedi Gölü, Kırk Günlük, Dokuzlar, Üç Deresi* gibi sayı ve rakamlarla; *Çukur Viran, Küçük Kışla, Büyük İn, Uzun İn* gibi ebat ve boyut bildiren sıfatlarla, *Orta Kışla, Çatal viran, Eğri Bucak* gibi arazinin yapısını ve yolların kesişim noktasını ifade eden sıfatlarla köy adları oluşturulmuştur.[36]

Türkler Anadolu'ya geldiklerinde terkedilmiş ve virane halde çok sayıda köy ile karşılaştılar. Harabe olan bu yerler Türkler tarafından yeniden inşa ve ihya edilerek şenlendirilmiştir. Bozok Sancağı'nda da bu tür köylere örnek oldukça fazladır. *Donuz Viranı, Viran Şehir, Öyük, Kuşaklu Öyük* gibi toplam 62 köy yerleşimi vardır. *Kozak Hisarı, Kaldıravuk Kalesi, Daru Kalesi, Kale Kışla, Harapça Kale vb*. Öte yandan

[28] KKA TD. No: 30,v. 14a, 15a, 19a, 19b, 24a, 34a, 38b, 54b, 55b, 69a, 70b, 109b, 136a, 143a, 157b, 155b, 160a, 80b; KKA TD. No: 31, v. 11b, 16a, 56a, 63b, 87a, 43b, 55a.
[29] KKA TD. No: 30, v. 14a, 20b, 23a, 35a, 69a, 85a, 96a, 161a; KKA TD. No: 31, v. 76a, 97a.
[30] Faruk Sümer, Faruk Sümer, "Bozok Tarihine Dair Araştırmalar", 310, 311; Koç, *Bozok 1575 İskân ve Nüfus*, 29.
[31] KKA TD. No: 30, v. 8b, 18a, 22b, 39a, 60b, 68b, 85b, 95b, 107a, 117b, 121a, 138b; KKA TD. No: 31, v. 13a, 75b.
[32] KKA TD. No: 30, v. 50b, 41a, 91b, KKA TD. No: 31, v. 55a,
[33] KKA TD. No: 30, v. 48b, 95a, 103b, 152a, 188a; KKA TD. No: 31, v. 64b.
[34] KKA TD. No: 30, v. 9a, 10b, 43b, 54b, 57b, 111b, 124b, 134a, 159b, 173b, 187a, ; KKA TD. No: 31, v. 8b, 20a, 30b, 48b, 70a,
[35] KKA TD. No: 30, v. 12a, 14a, 19b, 46a, 53b, 64b, 66b, 122a, 129b, 184b, KKA TD. No: 31, v. 47b, 56a, 66a, 66b,
[36] KKA TD. No: 30, v. 15a, 21b, 41b, 48a, 69a, 74a, 76a, 92b, 119b, 133b, 158a, 186b, KKA TD. No:31, v. 13a, 62a.

Bozok Sancağı'nda *Subaz Kilise, Tutak Kilise, Yumru Kilise, İblis Kilise, Kilisecik* gibi İslam öncesi döneme ait dinî yapıların köy adı olarak kullanıldıkları görülmüştür. Ayrıca şehitlik, ziyaretgâh alanı olan *Akça Meşhed, Kızlar Meşhedi* gibi köy adları bulunmaktadır.[37] Bozok Sancağı'nda köy isimleri arasında meslek ve ticari organizasyonlara atfen verilen isimlere de denk gelinmiştir. *Kara Demirci, Alaeddin Hanı, Küpçülü, Tuzla vb*. Öte yandan *Gel Bulasın, Ne Acep, Kaftan Giyen, Sapa Saçan, Yalın Ayağı, Gammaz Viranı, Kızlar Çıktığı* gibi çeşitli durum ve olaylardan etkilenerek ortaya çıkmış deyimsel isimlere de rastlanmıştır.[38] Bunların yanı sıra eksiklik ve engel bildiren kelimeler de köy adı olarak tercih edilmiştir. Örneğin *Sağır, Sağır Hüseyin, Elsizli, Elsiz Obası, Çolak, Kör Yusuf...*[39]

Sonuç

XVI. yüzyılda Bozok Sancağı'nda yer alan 632 yerleşim yerinin detaylı toponimik incelemesi bizlere bölgenin tarihî coğrafyası, iskân tarihi ve sosyo-kültürel yapısı hakkında oldukça ayrıntılı bilgiler vermektedir. Bölgede *Bozok* adı başta olmak üzere *Çepni Beydili, Kızıklı, Yüreğir* gibi ana boylar ile Şamlu, İnallu, Baraklu Şarklu gibi alt cemaatlerin adlarına rastlanması, Türkmen nüfusun coğrafyayı toponimik olarak nasıl şekillendirdiğini açık bir şekilde göstermektedir. Bölge yerleşiminde yoğun bir şahıs adı kullanımı da söz konusudur. Genellikle oymakların beylerinin ya da kethüdâlarının adları, kalıcı yerleşmelere verilmiştir. Elde edilen verilerde şahıs isimlerinin büyük bölümü kışla veya kışlası, pınar veya pınarı, ağıl ya da ağılı tamlamalarıyla geçmektedir. Bu durum, bey ve kethüdâların sulak alanları ve otlakları kendi adlarıyla sahiplenerek kalıcı köylere dönüştürdüklerini göstermektedir. Diğer yandan şeyh, abdal, baba, dede, halife, hacı, fakih gibi dinî ve tasavvufî ünvanlara sahip kişilerin adlarıyla köylerin varlığı, bölgenin Türk ve İslamlaşmasında kolonizatör Türk dervişlerinin önemine dikkati çekmektedir. Türkmenler Bozok bölgesine geldiklerinde sıfırdan yerleşim yeri kurmak yerine *Örencik, Viran Kışla, Kara Viran, Ören Kışla, Pir Kız Viranı* örneklerinde olduğu gibi eski dönemden kalan ancak zamanla terkedilmiş yerleri şenlendirilerek mekânsal sürekliliği sağlamışlardır. Yine kışla, ağıl, in, dağ, tepe, öz dere, çay, mevsim, bitki örtüsü gibi unsurların yanı sıra Türk kültüründe önemli bir yeri olan renkler, hayvanlar ve sayılar da Bozok Sancağı'nın toponimisinin şekillenmesinde etkili olmuştur. Netice olarak Bozok Sancağı'nda, yerleşmelerin adlandırılması rastgele değil saydığımız hususlar çerçevesinde yapılmıştır.

[37] KKA TD. No: 30, v. 29a, 38a, 41a, 59b, 72a, 78b, 90b, 118a, 122b, 123a, 149b, 153b, 156a, 184a; KKA TD. No: 31, v. 9b, 18a,
[38] KKA TD. No: 30, v. 60a, 152b, 149a, 171b, 181b, 179a, 139b; KKA TD. No: 31, v. 30b, 34b, 69a, 102b.
[39] KKA TD. No: 30, v. 13b, 83b, 97a, 149b, 165b; KKA TD. No: 31, v. 66b

Kaynakça

Arşiv Belgeleri

Kuyûd-ı Kadîme Arşivi (KKA), Tahrir Defteri (TD), Numara (No): 30.

Kuyûd-ı Kadîme Arşivi (KKA), Tahrir Defteri (TD), Numara (No): 31.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Tahrir Defteri (TD), Numara (No): 155.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Tahrir Defteri (TD), Numara (No): 998.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Tahrir Defteri (TD), Numara (No): 218.

Modern İncelemeler ve Araştırmalar

Çelikbilek, Abdül Metin. "Kışlak". *TTK Ansiklopedik Türk Tarih Sözlüğü*. Erişim 16.06.2026. https://sozluk.ttk.gov.tr

Gülensoy, Tuncer. "Anadolu Yer Adlarına Genel Bir Bakış". *Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*. ed. Namık Açıkgöz vd. 41-48. Ankara: 1998.

Gülten, Sadullah. "Osmanlı Anadolu'sunda Bir İskân Hikâyesi: Bozok Sancağı'nda Aşiretler, Köylüler ve Celâlîler (16-19. Yüzyıllar)". *History Studies* 11/1 (2019), 128-154. https://doi.org/10.9737/hist.2019.711.

Gülten, Sadullah. *Bozok Türkmenleri*. İstanbul: Pervane Yayınları, 2015.

Kafalı, Mustafa. "Anadolu'nun Fethi ve Türkleşmesi". *Erdem* 8/22 (1996), 5-17.

Koç, Yunus. *Bozok 1575 İskân ve Nüfus*. Ankara: Net Kitaplık Yayınları, 2021.

Kurt, Yılmaz. *Anadolu'da Kişi ve Yer Adları*. Ankara: Akçağ Yayınları, 2020.

Kurt, Yılmaz. "Adana Sancağında Kişi Adları". *Tarih Araştırmaları Dergisi* 15/26 (1991), 169-252. https://doi.org/10.1501/Tarar_0000000040 https://izlik.org/JA27RM99XT.

Kütükoğlu, Mübahat. "Osmanlıdan Günümüze Yer Adları". *Belleten* 76/275 (2012), 147-165. https://doi.org/10.37879/belleten.2012.147 https://izlik.org/JA87JX58SG.

Ocak, Ahmet Yaşar. "Bozok". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 6: 321-322. İstanbul: TDV Yayınları, 1992.

Sakaoğlu, Saim. *Türk Ad Bilimi I*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2021.

Sümer, Faruk. "Bozok Tarihine Dair Araştırmalar". *Cumhuriyetin 50. Yıldönümü: Anma Kitabı*. 309-381. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, 1974.

Şahbaz, Davut. *Göçerlikten Yerleşikliğe Bozok Sancağında Mamalı Türkmenleri (17-19. YY)*. Erzurum: Fenomen Yayınları, 2024.

Top Yılmaz, Sevil. "Türkiye Toponimi Çalışmalarında Semantik Tasnif Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme". *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi* 61/2 (2021), 1123-1161. https://doi.org/10.33171/dtcfjournal.2021.61.2.22 https://izlik.org/JA99RC24JG.

Yavuz, Serdar- Mustafa Şenel. "Yer Adları (Toponim) Terimleri Sözlüğü". *International Journal of Turkish Studies* 8/8 (2013), 2239-2254. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5504

Yazıcı, Havva. "1831 Tarihli Nüfus Defterlerine Göre Bir Toponimi İncelemesi: Bozok Sancağı Örneği". *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 23 (2025), 157-170. https://doi.org/10.29157/etusbed.1711309 https://izlik.org/JA74CE26ZL.

Yediyıldız, Bahaddin. "Ordu İli Yer-Adları". *Türk Kültürü Araştırmaları* 22 (1984), 20-36.

Yediyıldız, Bahaddin. "Türkiye'de Yer Adı Verme Usulleri". *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri (11-13 Eylül 1984)*. 25-41. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1984.

Ek-1: 1576 Yılı Tahrir Defterlerinde Yer Alan Bozok Sancağındaki Köy Adları

Kanak-ı Bâlâ Nahiyesi Köy Adları		
Hozman	Evciler nâm-ı diğer (nd.) Şehirlü Kethüdâ	Gündan
İn Kışla	Demirci Pınarı	Dere Yağsin nd. Kara Veli Kışlası
Ecek Özü	Delik Nallıyan	Ak Pınar
Ayrancı	Ramazan Halife	Çal Viran
Yağmur Kışlası	Özünce	Gök Oğlu
Arpalık nd. Kürekçiler	Güzince	Koçi Bey Kışlası
Köseler	Üryan Abdal	Beş Depe
Veled-i Köse	Taban Ali Oğlu Kışlası	Pirce Pınarı
Yahya Saray	Bayır	Emir Bey Kışlası
Sığır Kuyruğu Kayağı	Selam Kavağı	Gölcügez
Mürüvvet Ağa Kışlası	Çukur Viran	Kaş Kışlası
Bekir Bey Kışlası	Ak Beyli nd. Bahçecik	Arife Pınarı
Bahşi Kışlası	Baraklu nd. Pir Veli Kışlası	Menteşe Öyügü
Sorguncuk	Taş Pınar	Seydi Ahmed Kışlası
Gözü Gökçek	Altılar Çarşısı	Sarı Kaya nd. Küremişlü
Koçi Kethüdâ	Burun Kışla	Akarca
Şamlu Saray	Kangallı	Atluhan Pınarı
Sağır Hüseyin	Dere Kışla	Bey Pınar nd. Tumcu
Ballık	Çay Kışla nd. Tugluk	Danacı Kışla nd. Çalabverdi
Taylu	Taş Pınar	Gökçeli
Alîki Nahiyesi Köy Adları		
Baş Kışla	Gazi Köyü	Kayacık Ağıl
Öyük Kışla	Yağluca Göl	Gazi Köyü
Çağatay Oğlu	Ozan	Bezeli Pınar
Ramazanlu	Kuzucaklu	Kozak Hisarı
Subaz Kilise	Bel Ağca Han	Çağlalu
Topak Abdal Kışlası nd. İnallu	Çanakçı	Musa Fakih
Sögüdcük	Alın Pınar	Tuğracı nd. Kayalu
Hasbey	Ak Pınar	Ağca Dam
Akdağ Nahiyesi Köy Adları		
Kara Kötek nd. Menekşer	Kozluca Kışla	Yünlü Viran nd. Şarklu
Yassı Öyük	Yellice Kışla	Kavak Alanı
Köse Oğlu	Yellice Viran	Alın Pınarı
Kuruca Öz	Kuyulu Viran	Bıyıklu
Sarım Bey Kışlası	Öküz İni	Ağca Viran ve Uğru Kızıl
Ağca Kışla	Yuvakçir nd. Bayır Viran	Begdili
Fakralu nd. Güz Yurdu	Ala Mehmed	Çandır
Tutak Kilisesi	Kızılca İn	İnlüce nd. Gözü Büyük
Kaya Pınar nd. Küçük Kışla	İğdelüce nd. Halil Abdal	Kötek Pınar nd. Turluhan
Tutuşcuk nd. Turasi	Halife Kışlası	Gaiblü nd. Büyük İn
Okçu Oğlu nd. Evciler	Söğüd Alanı nd. Yeni Yapan	Kozan
Kozca Kışla	Yassı Kışla	Yaycı Oğlu Kışlası
Göynük Kışla nd. Yol Boğa	Kayaslu	Uğru Kızıl
Kotan Ekinliği	Orta Kışla	Karı Deresi nd. Ebecik Özü
Fakihlü nd. Ağca Viran	Öyük Kışla	Anbarlu
Evci Sevindik nd. Bey Pınar	Çamurlu	Rum Diğin
Çayır Şeyh	Ali Taylu nd. Dikenlüce	İsmail Viranı

İsa Beylü	Kara Çura	Kilisecik
Gammaz Viranı	Bacak Müfti	Turluhan
Çoban Hacı		
Boğazlıyan Nahiyesi Köy Adları		
Kara Digin	Ağar Oğlu Pınarı	Koçi nd. Emincelü
Baba Yağmur	Öküz İni nd Hamza Kethüdâ	Mescidli
Orta Kışla nd. Ali Caferli	Pir Kız Viranı nd. Ağcalu Fakih	Pircek
Aşağı Kışla nd. Yapalak	Çakal Kışlası	Pir Köy
Yağ Bağır nd. Dedelü	Dündarcı ve Çolak	Kıtmirce
Ak Viran	Söklen	Kuşaklu Öyük
Kultaban	Korucu maa Toprak Pınar	İki Yüzlü
Kara Kuyu	Fakih Pınarı	Çatal Viran maa Ağca Viran
Demirci Viranı	Kurtlu Dere	Boyalı Viran nd.Mescidli
Ağrık Oğlu Kışlası nd. Çalatlu	Örki	Ali Kışlası nd. Ağca Kışla
Gökçelü	Sırçalu	Ilısu
Hacı Bey	Pınar Başı	Kızıklu
Kuyu Deresi nd. Börekçi	Kurin	Kaya Başı
Bel Pınar	Yapaltınlu	Kavak Deresi nd. Okçulu
Çatal Viran	Baş Horos	Alın Pınarı nd. Ilıca Pınarı
Darulu	Karaca İn	Paşa Hacılı
Orta Viran nd. Alibar Dede	Gediz	Elsizli
Kazıklu	Boğazlıyan	Güzelce Köprü nd. Uzunlu
Bayır Kışla	Viran Kaz Viranı	Böğrüdelik
Pöhrenklüce	Viran Şehir	Kızılca Kışla
Sarı Kışlası	Oğulcuk	Bozla
Sarnıç	Güzden	İkiz İn
Yumru Kilise	Tümin nd. İgdecik	İğdecik
Türkan	İnal nd. Eğri Bucak	Tuğcu nd. Çakmaklu
Göynük Viranı	Mescidlü İnal nd. Boğaz Bendi	Sungur Köprüsü
Gönçlü	Söylemezlü nd. Tayfur Viranı	Deve Kuyusu
Taylu ve Müderrislü nd. Çalab Verdi Kışlası	Neccarlu	Tenbel
Ağca Viran	Yogun İsalu	Acıca Kışla
İkizce	Pınar Başı	Uzun İn nd. Ögir
İsmail Hacılu	Kaya Değirmeni nd. İki Yol Arası	Kara Koç
Kızılca Kışla		
Emlak Nahiyesi Köy Adları		
Sızır	Yenice	Pınar Başı
Denden	Orta Kışla	Göynüklü
Burhan	Sarı Abdal	Hızır Bey
Küplez	Kaplan	İn Kışla
Ağca Şehir	Bahçeçik	Keklicek
Alp Özü	Karaki Dere	Döğer nd. Körhane
Çepni	Hekim Kışlası nd. Benlü Hasan	Osmanlı nd. Çanakçı
Naga	Halil Fakihlü	Şeker Deresi nd. Karacı
Bahçeçik	Ala Çayır	Öyük
Gemerek	Yassı Pınar nd. Garip Bey Viranı	Ağca Viran
Bel Viran	İblis Kilisesi	Emreli
Bacılu	Kaldıravuk Kalesi	Yassı Kışla
Kumardı	Köprü Ağzı	Virdi Kışlası

Sadırcık	Karaca Viran	Baş Kurin
Sırt	İğdiş	Minare Kaya
Tezekçi Kavağı	Küçük Çoy nd Çadır Ardıç	Benlü Başak
Yuşan Cüzü	Pınarcık	Alın Pınarı nd Can Abdal
Tekmen	Baş Kışla	Yılanlı
İğdelüce	Ağca Kışla	Kurin
İnciğin	Kapaklı	Sarı Öküz nd Kızıl Öküz
Ala Kilise	Viran Şehir	Künbet
Hızır Bey nd Orta Kışla		
Gedik Nahiyesi Köy Adları		
Kalecik	Kozca	Hüseyin Şeyh Ağılı
Ekecikli	Kara Demirci nd Dabılgalık	Burnu Kara nd. Koğaluca
Kalın Arkaç	Yapracık	Terhatin
Yoz Kışla nd. İnsanlu	Ağca Meşhed nd. Küçük Abdal	Büyük Viran nd. Ahmet Fakih
Yedi Gölü nd. Benlü Mehmed	Selim Viran	Zelleci nd. Eşkinci
Çapa nd Çalat	Topaç An Timurlu	Alaaddin Hanı
Söğütlüce nd. Bayrı	Çatal Tepe nd. Kara Köse Viranı	Daru Kalesi nd. Çekmelü
Ağca Viran nd. Ümmet Çalat	Donuz Viranı	Kör Yusuf nd. Kiremetlik
Çıkrasun	Küçük Til	Deli Sultan
Kızılca Kışla	Büyük Til	Yüreğir-i Kebir
Çardak	Kara Naib Çardağı	Yüreğir-i Sağir
Yanıkara nd. Sufiler	Meynut Viranı nd. Mehmed Fakih Kışlası	Kızılca Donlu
Yenice nd. Şükrü Bey Kışlası	Kırk Günlük nd. Ulaş	Göçmen
Küçük Kılıç nd. Ömerlü	Çoğun nd. Topak	Kazancık
Ali Şeyh Kışlası nd. Karacı	Kaymak	Tuzla
Kılıç Deresi nd. Uzun İsalı	Kozca nd. Sarı	Deli Aşçı nd. Bahçecik
Yenice Kışla nd. Mengen	Mukaddemli	Piri Naib nd. Koyun Ayaklı
Kaftan Giyen	Elmalu	Uzun Kışla
Saruhan	Emir Çardağı nd. Kul Ali	Derecik
Mühenna	Toklu Oğlu	Bostanlı nd. Burnu Kara Çardağı
Hureyre	Kaya Pınar	Topaç nd. Gelenlüce
Küçük	Boğasi	Ali Güran nd. Susuzca
Göynük	Çayır Şeyhi	Arıklar
Çimen	Karaca Viran	Ali Fakih
Dölek	Usul Hacı Öyüğü	Çatal Kışla
Ulu Kışla	Sağır	Ağca Ağıl
Çetin	Şehir Kışla	İnesilü
Yapaltınlu nd. Yavi Hacı	Gündüz Fakih nd. Yaycı Viranı	Ağca Kışla
Düğün Öyüğü		
Çubuk Nahiyesi Köy Adları		
İsa Bey nd. Bağluca	Orta Kışla	Karaca Viran
Ne Aceb	Yassı Kışla	Gök Öyük
Mahmud Garib nd İğdelice	Ağca Ağıl	Şeyh Bahri
Kurt İni	Kürtler Viranı nd. Çalış Kışlası	Yenice nd. Dokuzlar
İkizce	Kavaklıca	Kara Güllü
Karkın	Koz Ağıl	Çagışdan
Ağca Ağıl Diger	Üveys Fakih nd Bayram Bey	Koz Kışla
Gel Bulasın nd. Kasım Bey Kışlası	Kılıç Kışlası nd. Emin Gazi	Orta Kışla
Çay Ağıl	Behisni nd Çalab Verdi	Tayı

Hançubuk nd Devletgir	Sarı Oğlan	Seyrek Ağıl
Orhan	Kızılca Kışla	Örtülüce nd Resüllü
Karaca Viran nd. Kayın Kışlası	Karaca Viran	Baca Kavagı
Seydi Ahmed Viranı nd Kuş Ağıl	Kepirce	Gemerek
Kızlar Meşhedi	Kesek Viranı	Hamzalu
Darı Viranı	Odunluk	Gevher Taş
Gök Fatma	Cennet Kethüdâ	Ağca Kışla
Kara Hızır Kışlası nd. Sıraçlar	Kul Oğlu	
Baltı Nahiyesi Köy Adları		
İğde Kışla	Muhsin	Tur Hasan
Erkeklü nd. Başna Yayla	Kara Kuşçu	Anbarlu
Kale Kışla	İsa Hacılı	Harapça Kale
Halil Beylü nd. Musa Beylü	Panbucak	Elma Hacılu-yı Zir
Çağırgan Başı	Yusuf Abdal	Elma Hacılu-yı Bala
Aktaş	Yıldız	Dere Kuşçu
Topaç	Köse Yusuflu	Ömercik
Üç Deresi	Pir Kulu Kışlası	Sorguncuk
Kepirceli	Dere Kışla nd. Elsüz İbrahim	İğdelüce
Boğaz Kışla	İsmail Hacılı	Kavacık Kışla nd. Azizlü
Hasançi	Süli	Demir Bey Deresi
Gedik İsa	Timur Han Bey	Şeyh Musa
Karnı Büyüklü	Baltı Saray	Yoz Kışla
Çatalca Kışla	Sarı Hacılı	Sarı Fakih Kulu
Laleli	Yassı Kışla	Kurd Basan nd. Böğürtlenli
Kızıl Tepe	Emir Ahurlu	Yalın Ayağı
Hamza Fakih Kışlası	Ağca Saz nd. Küpcülü	Kamışçık
Gökçe Kıran	Güdül Başı	Öyük
Yozgat	Kara Pınar nd. Kara Viran	Erkeklü
Kara Dere Nahiyesi Köy Adları		
Hamzalu an Zakir Hacılu	Firuz Beylü	Sarı Bey
Küragin	Kuruca Kışla	Bal Yemez
Nusretli	Pöhrenkli	Göynüklü
Kör Deve Viranı	Kavacık Kışla	Köçekli
Odullu	Göl Kışla	Pir Köy
Yensiz	Bey Kışla nd. Mukaddemlü	Ağcataş nd. Kubad Beylü
Boyalı Viran	Çırak Kışla nd. Çöküldü Pınarı	Hızır Hacı Kışlası
Sarı Kayadibi	Öyük Kışla	Kavak Kara Pınarı
Gebe Hüseyinli	Gölcügez nd. Yenicek	Curcurlu-yı Bala
Arıklu	Köse Mustafa	Curcurlu-yı Zir
Kara Fakih	Tur Alili nd. Pusad	Gerek Oğlu
Tabanlu nd. Tutluca	Göçkünlü-yi Bala	Kara Kaya nd. Availli
Yabanlu	Göçgünlü-yi Zir	Çay Kışla
Mehmed Hacı nd. Eşekli	Yarlık Ağıl ve Orta Viran nd. Kalın Argaç	Kadı nd. Dere Kışla
Kicek Sazı	Kozca Ağıl maa Çarşı Ağıl	Kutu Kışla
Kara Bayır nd. Pervanelik	Kerce nd Zemheri Kışlası	
Oynadanlı	Köşkerlü	
Kanak-ı Zir Nahiyesi Köy Adları		
Ak Burun nd. Değşir	Sapa Saçan	Fakihlü
Dumlan nd Yeni Yapar	Aşıklu	Halaç Bucagı

Hökey-i Büzürk	Çınar Deresi	İkiz Ağıl nd. Kılıç Kışlası
Evliya Kışlası	Yalnız İn	Cund Öyügü nd. Gökçeler
Dokuz İn	Ahi Dündar	Çatak Kışla nd. Seydiyar Kışlası
Beymiş	Kamışluca	Öyük Kışla
Kara Kaya	Döllük Viranı	Kiremidlik
Öyük	Köprü Ağzı	Tur Ali Pınarı
Güney	Güllüce	Ömerlü
Muhiddin	Çamurlu	Ali Fakihli
Barkık	Köse Üveys Kışlası	Mahmud Fakihlü
Şehriyar Ağılı	Zahireddin	Poyrazlu
Gökçe Mağara	Tuzlacık	Yenice Özü
Bacaklu nd .Elsiz Obası	Kerpiççik	Köselü nd. Kulağı Kızıl
Öyük		
Sorgun Nahiyesi Köy Adları		
Kemhalu	Samanlık Burnu	Ayu Argacı
Kıran Siti	Dede Fakih nd. Hayat Kırması	Kanber Kadı
Erkeç Pınarı	Bahçeçik	Alibar Dede
Üç Kuyu nd. Kara Piri	İsmail Viranı	
Deliceöz Nahiyesi Köy Adları		
Çay Kışla	Haydar Çardağı	İsrailli nd. Ilıca
Çağırdan Kışlası	Potur Beyi	Sadırlu
Poyrazlu	Göçeri Hacılı	Eski Kışla
Koz Kışla	Yağlıca	Göllüce Viran
Veli Kışlası		
Süleymanlu Nahiyesi Köy Adları		
Bucak Yaman	Kozca	İnallu
Kanluca	Kanaklu nd. Elmaluca	Kemal Fakihlü
Ilıcak	Demirci Pınarı	İvaz Hacılı nd. Dedik Kışla
Bardakçı nd. Bayram Hoca	Seklib nd. İnce	Kara Hamza nd. Ağca Agıl
Dam Basan	Kara Sakal nd. Kızılca Kışla	Benekli Öyük nd. Yenice
Sekicek	Derecik Kara Sakal	Köse Oğlu nd. Kart İni
İne Bey Hacılı nd. Çakır Hasan	Kalelüce	Yüzgeç Kışlası nd. Cemal Oğlu Kışlası
Kara Yakublu	Yassı Kışla	Salavatlu
	Derzi nd. Hazıd İni	Kızlar Çıktığı